

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Pfv.III.20.007/2020/4. szám

**A tanács tagjai:** Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

. Farkas Antónia előadó bíró

. Zumbók Péter bíró

**A felperesek:** I. rendű  
II. rendű  
III. rendű  
IV. rendű

**A felperesek képviselője:**

. Péchy Kristóf ügyvéd

**Az alperes:** alperes

**Az alperes képviselője:**

Pozderka Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Pozderka Gábor ügyvéd)

**A per tárgya:** kártérítés megfizetése

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:**

alperes

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:**

ővárosi Törvényszék 41.Pf.634.403/2019/3.

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**

Pesti Központi Kerületi Bíróság 8.P.302.256/2018/17.

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. rendű felperesnek 38.100 (harmincnyolcezer-száz) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint a Magyar Államnak - az illetékes állami adóhatóság külön felhívására - 90.000 (kilencvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**Indokolás**

**A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] Az I-II. rendű felperesek 2013. augusztus 3-án motorkerékpárral idegenhibás közlekedési balesetet szenvedtek.
- [2] Az I. rendű felperes a bal lábszár roncsolásos sérülését szenvedte el, amelynek következtében a bal lába térd alatti amputációjára került sor, baleseti munkaképesség-csökkenése 52%.

- [3] A II. rendű felperes baleseti sérülései maradandó fogyatékoság hátrahagyása nélkül három hónap alatt gyógyultak.
- [4] A kárt okozó gépjármű vezetője a baleset időpontjában az alperesnél rendelkezett érvényes felelősségbiztosítással.
- [5] Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetének részben helyt adott. Az I-II. rendű felperesek és az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, az I. rendű felperest megillető marasztalási összeget felemelte, a részleges gondozás, háztartási és ház körüli kisegítő jogcímén megítélt havi 100.000 forint járadék tekintetében az ítéletet hatályon kívül helyezte, és e körben az elsőfokú bíróságot újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasította.

### **A kereseti kérelem és az alperes védekezése**

- [6] Az I. rendű felperes a megismételt eljárásban - a részleges gondozás címén igényelt kártérítés mellett - 2014. augusztus 1. napjától háztartási kisegítő címén havi 70.000 forint, ház körüli kisegítő többletköltsége jogcímén pedig havi 20.000 forint járadék megfizetésére kérte az alperes kötelezését.
- [7] Az alperes ellenkérelmében a háztartási kisegítő címén igényelt összeget havi 15.000 forint feletti rész tekintetében, a ház körüli kisegítő címén igényelt járadékot pedig teljes egészében vitatta.

### **Az első- és másodfokú ítélet**

- [8] Az elsőfokú bíróság ítéletével az I. rendű felperes részére a részleges gondozási költségen kívül 2014. augusztus 1. napjától véghatáridő nélkül háztartási kisegítő címén havi 70.000 forint, ház körüli kisegítő címén pedig havi 20.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest.
- [9] Indokolásában utalt arra, hogy a baleset előtt a háztartási munkát az I. rendű felperes végezte, ezt követően a mindennapi életvitellel kapcsolatos tevékenységeket csak segítséggel, vagy jelentős nehézségek árán tudja elvégezni. Kifejtette, hogy a végtaghiány, a protézis viselésével járó fájdalmak miatt az I. rendű felperes a közepesen nehéz és nehéz háztartási munkákat nem képes ellátni. Mérlegelése kiindulópontjaként a Házi Betegápoló Szolgálat árait vette alapul, és nem találta eltúlzottnak a havi 70.000 forintot a családjának munkájának ellenértékeként még akkor sem, ha a családtagok által nyújtott segítség a profitorientált cég árainál általában alacsonyabb összegben kerül meghatározásra.
- [10] A ház körüli munkák címén igényelt havi 20.000 forintot is megalapozottnak találta arra figyelemmel, hogy az I. rendű felperes a balesettel okozati összefüggésben semmilyen ház körüli munka elvégzésére nem képes és a jövőben sem lesz az. Megállapította, hogy a családban kialakult munkamegosztás szerint a baleset előtt a ház körüli munkát az I. rendű felperes végezte, egy kisebb méretű előkert gondozása hárult rá. Utalt arra is, hogy a ház körüli munka értéke havi 20.000 forintban nem eltúlzott és a helyben szokásos áraknak köztudomásúan megfelel.
- [11] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett rendelkezések tekintetében helybenhagyta.
- [12] Indokolásában kifejtette, hogy figyelemmel a végtaghiányra, és arra, hogy a csont sebesedése folytán a protézist az I. rendű felperes csak napi 2-3 óra időtartamban tudja viselni, utána pedig mankóval, tolokocsival tud közlekedni, ezért minden olyan munkában kisegítőre szorul, amit állva kell végezni.
- [13] Tévesnek tartotta az alperesnek azon álláspontját, amely szerint a háztartásban felmerülő nehéz és közepesen nehéz munkák munkaideje a napi egy órát nem haladja meg, ahogy azt is, hogy ezek

körébe az alperes csak a nagyobb bevásárlást, függöny le- és felrakását, nagytakarításkor a bútorok mozgását vonja.

- [14] Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a Házi Betegápoló Szolgálat árajánlata kiindulópontul szolgálhat az összegszerűség meghatározásakor. Kiemelte, hogy a hivatkozott gazdasági társaság árajánlatai között nemcsak szakápolói, gondozói tevékenység árai szerepeltek, valamint utalt arra is, hogy az interneten mindenki számára elérhető takarítással, háztartási munkák végzésével foglalkozó gazdaságorientált cégek jelenlegi óradíja nettó 2.500 forint. Hangsúlyozta, hogy az egységes bírói gyakorlat szerint a károsult családtagjai által végzett háztartási kisegítői tevékenységnek ellenértéke van, az ilyen tevékenységet üzletszerűen végző gazdasági társaságok árainak kb. 75%-a hárítható át az alperesre.
- [15] A peradatok alapján azt állapította meg, hogy a balesetet megelőzően a ház körüli munkákat is túlnyomó részben az I. rendű felperes végezte. Érvelése szerint az orvosszakértői vélemény alátámasztotta, hogy az I. rendű felperes minden ház körüli tevékenység tekintetében kisegítőre szorul a balesetből eredő sérülései folytán. Indokolása szerint az elsőfokú bíróság helytállóan mérlegelt az összegszerűség meghatározásakor, figyelembe véve az előkert nagyságát, a felmerülő tevékenységek körét, valamint a helyben szokásos óradíjakat.

### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [16] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen kérte annak hatályon kívül helyezésével és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a háztartási és a ház körüli kisegítés címén megítélt járadék összegének összesen havi 15.000 forintra történő mérséklését, ezt meghaladóan a kereset elutasítását. Másodlagosan kérte a jogerős ítélet - elsőfokú ítéletre is kiterjedő - hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását.
- [17] Állítása szerint az elsődleges kérelme tekintetében a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. (1) bekezdésében, a másodlagos kérelme tekintetében pedig a Pp. 3. § (3) bekezdésében és a 177. § (1) bekezdésében foglaltakat.
- [18] Előadta, hogy a Házi Betegápoló Szolgálat árajánlata - amelyből az eljáró bíróságok kiindultak - alkalmatlan a károsult hozzátartozói által végzett háztartási és ház körüli munkák összegszerűségének a megállapítására. Hivatkozott arra is, hogy ezen tevékenységek szakismeretet nem igényelnek, ezért az árajánlatot nem lehet értékelni az összegszerűség mérlegelése során. Utalt továbbá arra, hogy a hozzátartozó által végzett háztartási és ház körüli munkák ellenértéke nem hasonlítható össze egy erre szakosodott szolgálat által szabott díjazással.
- [19] Kiemelte, hogy a mindkét fél által elfogadott orvosszakértői vélemény szerint az I. rendű felperes a nehéz és a közepesen nehéz fizikai munkák vonatkozásában szorul kisegítőre. Álláspontja szerint e körbe kizárólag az öt kilogrammnál nehezebb súlyok emelése, illetve a hosszabb ideig történő kényszertartásban végzett munka értendő, amely munkák átlagosan napi egy óránál kevesebb időt vesznek igénybe a háztartásban.
- [20] Kiemelte, hogy az eljáró bíróságok tévesen vonták értékelési körükbe azt az I. rendű felperes által előadott tény, amely szerint főzéskor nem lát bele a fazékba, illetve a hűtőből történő ki- és bepakolás is nehézségekbe ütközik számára. Érvelése szerint a fenti esetekben, amelyek könnyű háztartási munkáknak minősülnek, nem az I. rendű felperes szubjektív érzetét, hanem az orvosszakértői véleményt kellett volna alapul venni. E körben ellentmondónak találta az I. rendű felperes tényállítását a szakértői bizonyítás eredményével. Megjegyezte, hogy a szakértői kompetenciába tartozó kérdés és az egyéb bizonyítékok közötti ellentmondás feloldása az I. rendű felperes bizonyítási terhe lett volna. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján tájékoztatnia kellett volna az I. rendű felperest arról, hogy szakkérdésnek minősül annak meghatározása, hogy az általa állított háztartási munkák közepesen nehéznek minősülnek-e.

- [21] A ház körüli kisegítés címén igényelt járadék vonatkozásában érvelése szerint az I. rendű felperes a megismételt eljárásban sem állította azt, hogy a fűnyírás és a tuják rendbetételén kívül más ház körüli munkát végzett volna a perbeli balesetet megelőzően. Érvelése szerint az I. rendű felperes ezen a jogcímen előterjesztett kereseti követelése vonatkozásában nem bizonyította igénye összecszerűségét.
- [22] Az I. rendű felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [23] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.
- [24] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 270.§ (2) és a 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, a Pp. 272. § (2) bekezdése szerint megjelölt jogszabálysértések tekintetében vizsgálta felül.
- [25] Az alperes elsősorban a Pp. 206. § (1) bekezdés megsértését állította az I. rendű felperes részére háztartási és ház körüli kisegítés címén megítélt járadék vonatkozásában.
- [26] A Kúria az alperes Pp. 206. § (1) bekezdésére történt hivatkozásával kapcsolatban kiemeli, hogy abban az esetben van lehetőség a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére, s ennek eredményeképpen a tényállás megváltoztatására, ha a jogerős határozat iratellenes, nyilvánvalóan okszerűtlen, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (EBH 2006.1526.).
- [27] Az alperes kifogásával kapcsolatban utal arra a Kúria, hogy a közepesen nehéz és nehéz háztartási munkák körének pontos felsorolása meghaladja a szakértői vélemény kereteit. Arra is figyelemmel kell lenni e körben, hogy egyes, egy egészséges ember esetében könnyűnek ítélt háztartási munkák éppen a károsult sérülése folytán válnak közepesen nehéz vagy nehéz háztartási munkává. Az I. rendű felperes pedig a balesetből eredő végtaghiánya folytán nem tud olyan könnyű háztartási munkákat elvégezni, amelyek állással, kényszertartással vagy egyensúlyozással járnak. Erre tekintettel erre irányuló szakértői vélemény nélkül is helyesen vonták mérlegelési körükbe az eljáró bíróságok, hogy az I. rendű felperes a főzéskor a tolokocsiból nem lát bele a fazékba, a hűtőből történő ki- és bepakolás is nehézségekbe ütközik, és a mosógépből sem tudja a ruhákat kivenni.
- [28] Alaptalanul kifogásolta az alperes azt is, hogy az eljáró bíróságok a Házi Betegápoló Szolgálat óradíját vették alapul a háztartási kisegítő jogcímen járó járadék összecszerűségének a meghatározásakor. Nem vitatható, hogy a hozzátartozók által végzett háztartási munka ellenértéke nem hasonlítható egy profitorientált vállalkozás által meghatározott óradíjhoz, legfeljebb az adott esetben kiindulási alapul szolgálhat, azonban a szükséges korrekciót az eljáró bíróságok megfelelően elvégezték. Arra helyesen hivatkozott az alperes, hogy az általa vitatott tevékenységek nem igényelnek szakismeretet, ugyanakkor hangsúlyozni kell, hogy olyan speciális, a mindennapokban egyébként nem feltétlenül szükséges feladatokat, illetve többlettevékenységet jelentenek, amelyek ellenértékének meghatározásakor az erre szakosodott szolgáltatók árai összehasonlítás alapjául szolgálhatnak. Ezek az adatok a bizonyítékok körében értékelendők. Az olyan kártérítési összegről, amely tényleges kiadásként nem merült fel, így pontosan, egzakt módon nem meghatározható, az eset összes körülményeinek, sajátosságainak figyelembevételével kell - mérlegelés útján - dönteni, ahogy azt az eljáró bíróságok tették.
- [29] A ház körüli és kerti kisegítő költségével kapcsolatban a Kúria megítélése szerint szintén nem állapítható meg jogszabálysértés a másodfokú bíróság részéről, a jogerős ítélet ebben a körben is a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő, okszerű mérlegelésén alapul. Nem megalapozott az alperes állítása, hogy az I. rendű felperes a fűnyírás és a tuják rendbetételén kívül más ház körüli munkát nem végzett a perbeli balesetet megelőzően. A bizonyítási anyag szerint az I.

rendű felperes nyilatkozott arról, hogy a kertgondozás általában hétvégi feladat volt, amelyet ő végzett, emellett fűnyírással, gazolással, virágültetéssel, valamint az avar összeszedésével tartotta rendben a kertet. A perben meghallgatott tanúk pedig az I. rendű felperes előadását alátámasztották, megerősítették, hogy a baleset előtt a ház körüli munkákat is nagyrészt az I. rendű felperes végezte. A másodfokú bíróság ennek megfelelően helyesen vonta mérlegelése körébe azokat a szempontokat, amelyek alapján a ház körüli kisegítő igénybevételenek időigényét és annak többletköltségét meghatározta az I. rendű felperes rászorultsága alapján, az orvosszakértői véleményre figyelemmel.

- [30] Fentiek alapján az I. rendű felperes a perben megfelelően igazolta, hogy a háztartási és ház körüli munkák elvégzésével kapcsolatban milyen többletköltségei merültek fel, az eljáró bíróságok a bizonyítékok okszerű mérlegelésével határozták meg ezeken a jogcímeken járó kártérítés mértékét, annak felülmérlegelésére nincs alap.
- [31] A Kúria nem találta megalapozottnak az alperes másodlagos, az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítására irányuló felülvizsgálati kérelmét sem.
- [32] Az alperes állításával ellentétben a jogerős ítélet nem sérti sem a Pp. 3. § (3) bekezdését, sem a 177. § (1) bekezdését.
- [33] Helyesen foglalt állást úgy a másodfokú bíróság, hogy az I. rendű felperes által állított ház körüli munkák körének, időigényének és ellenértékének meghatározása nem igényelt szakértői bizonyítást, mert azok nem mezőgazdasági munkáknak minősültek. Ebben a körben tehát nem merült fel olyan kérdés, amelynek megítélése szakértő kompetenciájába tartozott volna, ezen járadék vonatkozásában megalapozott döntés volt hozható a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján.
- [34] A háztartási kisegítővel kapcsolatban a Kúria rámutat, hogy az orvosszakértő feladata annak meghatározása, hogy az I. rendű felperes a baleset következtében milyen típusú munkákban, illetve milyen mértékben akadályozott. Az adott tevékenységek konkrét minősítése nem kizárólag szakkérdés, azt az eset összes körülményei alapján kellett a bíróságnak megítélni.
- [35] Mindezek alapján a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében hatályában fenntartotta, mert az megfelelt a felülvizsgálat tárgyává tett jogszabályoknak.

## **Záró rész**

- [36] A felülvizsgálati kérelem eredménytelensége folytán a felülvizsgálati eljárás költségeinek viselésére a Pp. 270. § (1) bekezdésének utaló rendelkezése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján az alperes köteles, amelynek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alkalmazásával állapította meg.
- [37] A tárgyi illetékfeljegyzés jog folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerint számított felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az alperes köteles az államnak megfizetni.
- [38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [39] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdésének e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. november 25.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző  
HM